

Burgerparticipatie in Klimaatadaptatie

Nieuwsbrief juni 2020

Wat vindt u in deze nieuwsbrief?

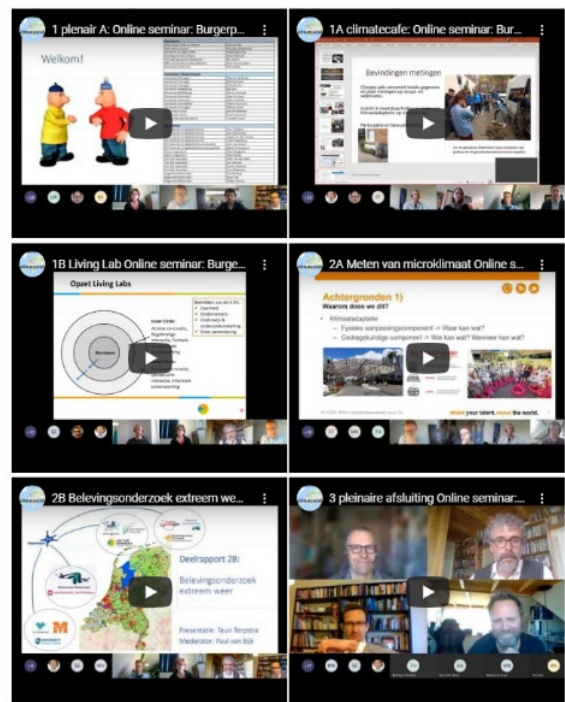
- **Terugblik online consortiumbijeenkomst 16 april 2020**
- **Hitte eiland effecten realtime in beeld**
- **Plaatsing temperatuursensoren bij bewoners thuis**
- **VPA: bewoners aan het woord over hun tuin**
- **BPiKA gaat online met participatie in Climate Cafes**
- **Volgende consortiumbijeenkomst: Leeuwarden najaar 2020**
- **Lancering projectwebsite Burgerparticipatie in Klimaatadaptatie**

Terugblik online consortiumbijeenkomst 16 april 2020

Wat op een zonnige donderdagochtend een consortiumbijeenkomst op de RDM Campus langs de Maas in Rotterdam had moeten worden, werd noodgedwongen een online bijeenkomst via Teams vanuit vele zolder-, woon-, en werkkamers verspreid door het land. Met veel enthousiasme en energie hebben de betrokken hogescholen hun best gedaan om van de nood een deugd te maken.

Ruim 40 professionals en studenten van 18 verschillende organisaties namen deel. Naast de vier hogescholen, vijf gemeenten en twee waterschappen waaruit het consortium bestaat, bestond de groep uit professionals van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie, het Koninklijk Nederlands Waternetwerk, Stichting Climate Campus, de City Deal, het HBO netwerk Ruimtelijke Adaptatie en Waterschap Vallei en Veluwe.

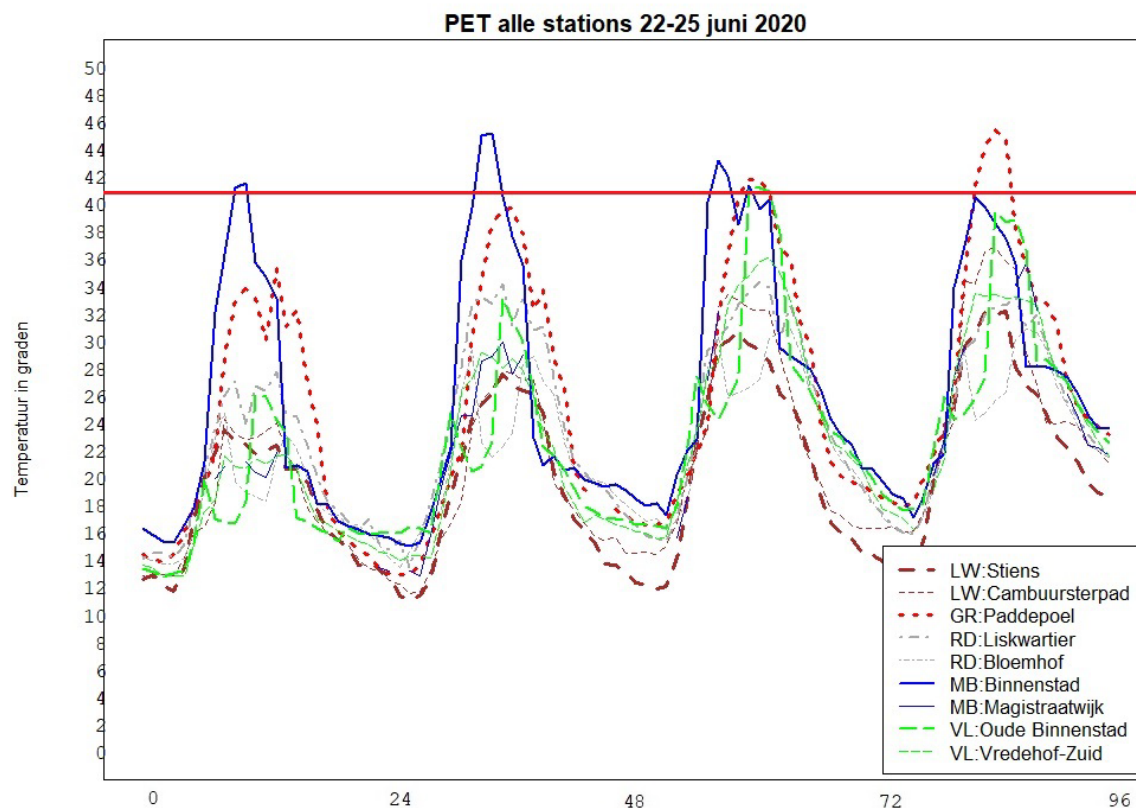
De bijeenkomst bestond uit een plenaire inleiding, 2 x 2 parallele presentaties en een plenaire afsluiting. Het publiek stelde vragen via de chat die door een heuse side-kick werden vertolkt. En alle sessies, rapporten en presentaties zijn uiteraard nog beschikbaar, dus heeft u dit event gemist of wilt u nog eens de hoogtepunten zien? Kijk dan op: <https://bpika.hz.nl>

Screenshots online consortium-bijeenkomst 16 april 2020

Hitte eiland effecten realtime in beeld

Met weerstations brengen we in ieder van de living labs het dagelijks weer in beeld. Dit doen we om meer inzicht te krijgen in microklimaat in wijken. De gemeten weerparameters worden gebruikt om indexen voor hitte te berekenen, waarbij we voor hitte geïnteresseerd zijn in de PET gevoelstemperatuur. PET staat voor 'physiological equivalent temperature' en is een maat voor het 'thermisch comfort' zoals dat door mensen wordt gevoeld. De PET gevoelstemperatuur wordt naast de luchttemperatuur bepaald door de zonnestraling, luchtvochtigheid en wind. Ook in het Deltaprogramma wordt gebruik gemaakt van de PET om hittekaarten te maken. In ons onderzoeksproject brengen we de PET gevoelstemperatuur realtime in beeld. Door de temperatuur per uur te vergelijken met KNMI stations in het buitengebied, zijn we bovendien in staat om realtime het hitte eiland effect te meten. Deze gegevens worden momenteel ontsloten in een online platform. ICT studenten en docenten van de HZ werken hier aan, en we hopen nog voor de zomervakantie 'live' te gaan. Stay tuned.

Grafiek met gevoelstemperatuur in PET-waarden van 22 t/m 25 juni in de living labs in Leeuwarden, Groningen, Rotterdam, Middelburg en Vlissingen. In de wijk Paddenpoel (Groningen) en binnensteden van Vlissingen en Middelburg komt de gevoelstemperatuur op een aantal momenten boven 41 graden (rode lijn). In de Ontwikkeling Standaard Stresstest Hitte is dit een indicator voor Extreme warmtestress (RIVM. 2019).

Plaatsing temperatuursensoren bij bewoners thuis

Inmiddels zitten we eind juni. In de afgelopen weken hebben we stortbuien gehad die her en der in het land hebben geleid tot wateroverlast, ook in de omgeving van onze living labs! Op 23, 24 en 25 juni liep het kwik in veel wijken op tot rond de 30 °C. Hoe warm is het dan in woningen? Gelukkig waren de vier hogescholen net op tijd met het installeren van zo'n 100 temperatuursensoren bij bewoners thuis, in

woonkamers, slaapkamers, werkkamers, en in verschillende scholen, een kinderopvang en buurtcentra. Bereidwillige en enthousiaste bewoners zijn gevonden via bestaande contacten in de living labs, en door huis aan huis aan te bellen. Vooral het persoonlijk contact met bewoners bleek zeer succesvol. De sensoren meten de temperatuur ieder half uur tot eind september. Daarna worden ze opgehaald, worden de data uitgelezen en geanalyseerd. Het doel hiervan is om een vergelijking te kunnen maken tussen de buitentemperatuur op straat en de binnentemperatuur van verschillende typen woningen en kamers op verschillende verdiepingen en met een verschillende oriëntatie op de zon. En ervaren bewoners overlast en gezondheidsklachten? Door periodiek een vragenlijstje toe te sturen brengen we tevens de beleving van warmte in kaart.

Onderzoekers van Hogeschool Rotterdam Rick Heikoop en Nathalie Lorenz op pad in de wijk Bloemhof. De 10 sensoren waren snel verspreid.

VPA: bewoners aan het woord over hun tuin

Tijdens de coronacrisis zijn 6 studenten door onderzoekers van VHL opgeleid tot 'VPA-interviewers'. VPA? Dat staat voor 'Visual Problem Appraisal' en is een wetenschappelijk gevalideerde methode die tot doel heeft mensen te stimuleren vanuit verschillende perspectieven naar een complex probleem te laten kijken. Deze perspectieven komen voort uit de verschillende belangen die mensen hebben en hun beleving en voorkeuren voor oplossingen. In de VPA worden deze verschillende perspectieven via interviews op film vastgelegd en in documentaire stijl gemonteerd. In vier online sessies en individuele feedback gesprekken zijn de zes studenten klaargestoomd voor het 'echte' werk: films maken met bewoners over hun voor- en achtertuin. Samen met de onderzoekers hebben de studenten een script ontwikkeld met de werktitel 'mijn tuin'. Twee studenten hebben zelfs eigen muziek gecomponeerd voor de film. De studenten zijn inmiddels op zoek naar bewoners in de living labs. En uiteraard vinden de interviews plaats op minstens 1,5 afstand.

BPiKA gaat online met participatie in Climate Cafes

De beste gesprekken heb je in de kroeg. Zelfs over het klimaat, dat is de ervaring van de Hogeschool Rotterdam en Hanzehogeschool Groningen. Zij hebben de methode 'Climate Café' ontwikkeld die symbool staat voor het samen leren over effecten en oplossingen van extreem weer. Samen betekent studenten, onderzoekers, overheden, bedrijven, non-profit organisaties en bewoners. In de events staat vaak een locatie of gebied centraal waar in een beperkte tijdspanne (bv., een week) veel informatie wordt verzameld, gemeten, en besproken. Dit vergroot het bewustzijn in de problematiek, geeft inzicht gedeelde belangen en voorkeuren, en draagt bij aan een route naar oplossingen. Deze vorm van 'capacity building' wordt ook ingezet in BPiKA. Na de zomer zullen nieuwe Climate Cafes worden georganiseerd. We bereiden ons er momenteel op voor om het gesprek hierover ook deels online te laten plaatsvinden, mochten de corona maatregelen fysieke bijeenkomsten in de weg staan. Meer informatie over het concept Climate Café kunt u vinden op <https://climatecafe.nl>.

Volgende bijeenkomsten in living labs, met consortiumpartners en de expertgroep

Komende periode gaat ieder van de hogescholen samen met de betrokken gemeenten en inwoners aan de slag met bovenstaande beschreven activiteiten. Deze worden ook per living lab teruggekoppeld en besproken met betrokken professionals om praktijkgerichte kennis en toepassingen te ontwikkelen voor burgerparticipatie in klimaatadaptatie.

Tijdens het project organiseren we consortiumbijeenkomsten in ieder van de 5 gemeenten. De kick-off in april 2019 vond plaats in Middelburg, een half jaar later waren we te gast in Groningen en in april 2020 waren we online bij elkaar (maar in gedachten in Rotterdam). Eind 2020 reizen we af naar Leeuwarden waar VHL en gemeente Leeuwarden onze gastheren zijn. We hopen uiteraard dat de situatie en maatregelen omtrent corona dit toelaten.

Zoals tijdens de online meeting op 16 april is afgesproken, komen we ook nog in klein comité met de expertgroep samen. Deze bijeenkomst vindt plaats na de zomervakantie en heeft tot doel om verder met elkaar van gedachten te wisselen over het project en de producten (met name een werkwijze voor burgerparticipatie). Expertgroep leden worden benaderd met een datumprikker.

Lancering projectwebsite Burgerparticipatie in Klimaatadaptatie

Het project BPiKA heeft een eigen website! Via de url <https://bpika.hz.nl> krijgt u toegang tot projectinformatie, nieuws, events en het hierboven genoemde platform voor de weerstations. De website valt onder het HZ domein en zal ook na afloop van het project beschikbaar blijven. Komende tijd wordt deze website verder ontwikkeld, dus houd de website in de gaten.

*We wensen iedereen een welverdiende, een niet al te natte, droge
of hete, maar bovenal gezonde zomervakantie!*

Over Burgerparticipatie in Klimaatadaptatie en de nieuwsbrief

Stuur deze nieuwsbrief gerust door naar uw collega's en netwerk. Indien zij ook graag deze nieuwsbrief ontvangen, stuur dan een e-mail naar jm.buijs@hz.nl. Wilt u liever geen nieuwsberichten meer ontvangen over Burgerparticipatie in Klimaatadaptatie? U kunt zich ook via bovenstaand adres afmelden.

Burgerparticipatie in Klimaatadaptatie betreft een samenwerking tussen vier hogescholen: HZ University of Applied Sciences (penvoerder), Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Van Hall Larenstein, Hanzehogeschool Groningen; vijf gemeenten: Vlissingen, Middelburg, Rotterdam, Leeuwarden, Groningen; en twee waterschappen: Wetterskip Fryslân, Waterschap Noorderzijlvest

Het project wordt mogelijk gemaakt door een RAAK Publiek subsidie van het Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA.

